

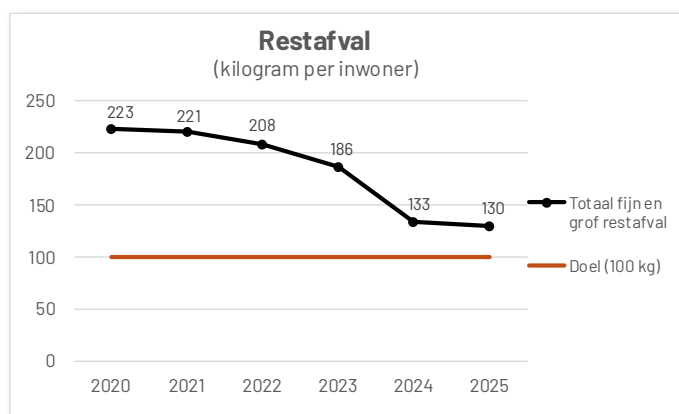
BIJLAGE 1: ANTWOORDEN OP VEELGESTELDE VRAGEN N.A.V. NIEUWE REGIONALE BELEID

Vraag 1: Welke aandachtspunten zien we op het gebied van afvalscheiding en afvalinzameling?

Uit de evaluatie van de Strategienota 2021-2025 zijn aandachtspunten naar voren gekomen (www.waardlanden.nl/inwoners/over-ons/samen-afvalvrij). Het lopende inwonersonderzoek en de huidige gesprekken met organisaties en medewerkers kunnen aanvullende inzichten en aandachtspunten opleveren.

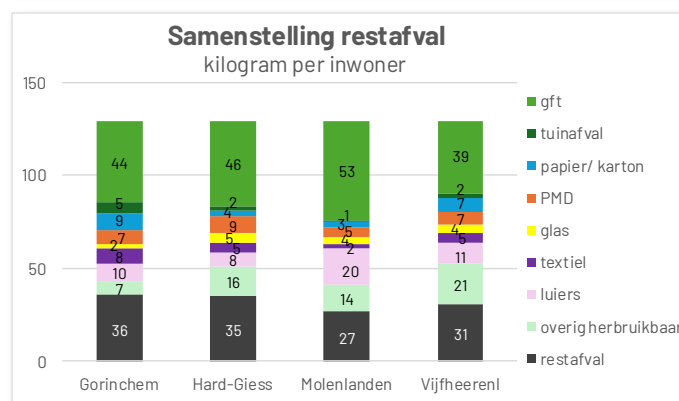
1. Doel van 100 kilo restafval per inwoner is niet gehaald

Restafval is afval dat overblijft nadat andere stromen gescheiden zijn ingezameld. Het gaat om grofvuil en afval dat in de ondergrondse container of grijze container aan huis wordt aangeboden. Restafval wordt verbrand. Hoewel de hoeveelheid in de afgelopen jaren sterk is gedaald, is het doel van maximaal 100 kilo per inwoner in 2025 niet gehaald. In 2025 werd gemiddeld 130 kilo restafval per inwoner verbrand. Zonder extra maatregelen zal dit doel ook in de toekomst niet worden bereikt.

2. Het restafval uit de ondergrondse containers en containers aan huis bevat veel herbruikbare materialen

Onderzoek naar de samenstelling van het restafval uit de ondergrondse containers en containers aan huis laat zien dat slechts een klein deel hiervan echt restafval is. Driekwart bestaat uit materialen die inwoners nog hadden kunnen scheiden. Een groot deel van het restafval is groente-, fruit- en tuinafval en etensresten (gft) en wegwerpluiers (bron: 'Sorteeranalyses restafval 2026', De Afvalspiegel).

3. De gescheiden deelstromen bevatten te veel vervuiling

Inwoners bieden regelmatig verkeerd afval aan in hun gescheiden deelstromen. Dit speelt vooral bij pmd (verpakkingen van plastic, blik en drinkkartons) en textiel. Vervuiling heeft financiële gevolgen. Waardlanden krijgt een lagere vergoeding én betaalt extra kosten omdat de vervuiling in de gescheiden afvalstroom alsnog moet worden verbrand. Ons pmd bestaat voor meer dan 20% uit luiers, papier/karton, halfvolle verpakkingen, harde plastics niet-zijnde verpakkingen, apparaten, piepschuim, etc. Meer dan 8% van het textiel is afval, dat vervolgens verbrand wordt.

4. Er is onduidelijkheid over grofvuil

Uit het inwonersonderzoek van 2025 bleek dat een deel van de inwoners van de drie gemeenten met een tarief voor restafval niet goed weet hoe het werkt met de tarieven op de milieustraat (13%) en de ophaalservice voor grofvuil (11%). Ook uit de inwonersgesprekken die zijn gevoerd in 2025 bleek dat veel mensen niet weten wanneer zij moeten betalen op de milieustraat en hoe het werkt met het ophalen van grofvuil.

5. Afval naast ondergrondse containers blijft een probleem

Sinds 2024 is op een aantal locaties een (lichte) toename van met name bijgeplaatst grofvuil zichtbaar. Dit speelt vooral bij winkelcentra en in wijken met grote flats. Veel inwoners ergeren zich hieraan, maar de meeste ergernis hierover is er in Gorinchem.

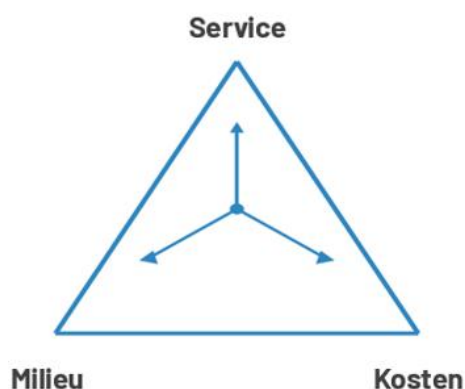
6. Afvalpreventie en hergebruik krijgt te weinig aandacht

Met de Strategienota 2021-2025 was het de bedoeling om in de voorlichting meer aandacht te besteden aan hergebruik en preventie (voedselverspilling en verminderen van verpakkingen). Dit is slechts gedeeltelijk uitgevoerd.

Vraag 2: Waar kunnen we op sturen in het regionaal afval- en grondstoffenbeleid?

De afvaldriehoek helpt om keuzes te maken in afval- en grondstoffenbeleid. De drie aspecten zijn:

- **Service:** goede voorzieningen, duidelijke voorlichting
- **Milieu:** afvalscheiding, recycling, circulariteit, hoeveelheid restafval, schone grondstoffen, CO₂-reductie
- **Kosten:** kosten voor het inzamelen en verwerken van afval/grondstoffen, opbrengsten van recycling, efficiency, afvalstoffenheffing

De drie aspecten hangen met elkaar samen. Een verbetering op één punt heeft vaak gevolgen voor de andere twee punten, bijvoorbeeld:

- Meer ondergrondse containers in de wijk maken wegbrengen van afval makkelijker (hogere dienstverlening). Dit verbetert de afvalscheiding waarschijnlijk (goed voor het milieu), maar brengt extra kosten met zich mee vanwege de aanschaf en het legen van de nieuwe containers.
- Als vooral op kosten wordt gestuurd, kan het gevolg zijn dat er minder ophaalrondes of minder containers in de wijk komen (lagere dienstverlening). Mogelijk scheiden inwoners daardoor hun afval minder goed (minder goed voor het milieu), wat leidt tot hogere verwerkingskosten.

Vraag 3: In hoeverre is het mogelijk om restafval verder te verminderen?

Jaarlijks ontstaat 441 kilo afval en grondstoffen per persoon in onze regio. Inwoners scheiden hiervan 71%. Een verdere daling van het restafval is zeker haalbaar met betere afvalscheiding. Meer dan driekwart van het restafval uit de ondergrondse containers en containers thuis bestaat namelijk nog uit materialen die inwoners hadden kunnen scheiden. Andere gemeenten laten zien dat dit mogelijk is:

- het restafval van meer dan 100 van de 342 gemeenten in Nederland ligt al op minder dan 100 kilo (bron: www.benchmarkafval.nl/tools/vang-kaart);
- het restafval van zo'n tien gemeenten ligt op minder dan 50 kilo (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek);
- het restafval van gemeenten die vergelijkbaar zijn met het Waardlandengebied ligt op minder dan 100 kilo, zoals in gemeenten Ermelo, Oosterhout, Etten-Leur, Valkenburg a/d Geul, Leusden, Gulpen-Wittem, Renkum en Heerenveen (bron: benchmark NVRD, 2024).

Als overheid kunnen we het afvalgedrag van inwoners enigszins beïnvloeden. Dat lukt vooral als inwoners **weten** welk afval in welke container hoort, het afval goed **willen** scheiden (gemotiveerd zijn, bijvoorbeeld vanuit hun normen en waarden of door een financiële prikkel) en **kunnen** (er zijn voldoende mogelijkheden en voorzieningen).

Vraag 4: Wat kunnen we nog meer doen om afvalscheiding, preventie en hergebruik te verbeteren?

De komende jaren willen we gericht verder bouwen op wat werkt. We gaan ons in ieder geval inzetten voor het beter scheiden van gft-afval en luiers, omdat deze deelstromen nog teveel in het restafval zitten. Ook houden we onze focus op minder vervuiling in de gescheiden afvalstromen en willen we gericht uitleg en hulp geven aan inwoners die minder makkelijk te bereiken zijn of die afvalscheiding niet zo belangrijk vinden (denk aan nieuwkomers, jongeren en anderstaligen).

Daarnaast kunnen we extra maatregelen inzetten, zoals:

- het stimuleren van herbruikbare/wasbare producten als alternatief voor wegwerpproducten;
- voorzieningen dichtbij de inwoners te brengen, bijvoorbeeld met een mobiele milieustraat;
- de financiële prikkel voor afvalscheiding versterken door het tarief voor restafval in te voeren of te verhogen;
- meer samenwerken met inwoners, organisaties en ondernemers en circulaire initiatieven ondersteunen;
- als organisatie zelf het goede voorbeeld geven door verder te verduurzamen en circulair in te kopen.

Vraag 5: Welke afvaldienstverlening biedt Waardlanden aan inwoners?

Inzamelen van restafval

- *bebouwde kom*: ondergrondse container
- *buitengebied*: container grijs deksel, elke 4 weken opgehaald

Inzamelen van plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (pmd)

- *laagbouw*: container oranje deksel, elke 4 weken opgehaald
- *hoogbouw, binnenstad Gorinchem & Nieuwpoort*: pmd bij restafval (nascheiding)

Inzamelen van groente-, fruit- en tuinafval en etensresten (gft)

- *laagbouw*: groene container, elke 2 weken opgehaald
- *hoogbouw/centrum*: verzamelcontainers in de wijk, bewoners kunnen gratis keukenbakje krijgen

Inzamelen van oud papier en karton

- *laagbouw*: container blauw deksel, elke 4 weken opgehaald
- *hoogbouw/centrum*: ondergrondse container in de wijk

Inzamelen van textiel & glas

- ondergrondse container in de wijk

Inzamelen van grof afval/grondstoffen

- 21 stromen gescheiden, waaronder luiers, op 6 milieustraten
- gratis aanhangwagen te leen
- 1 Ecopark
- 1 Kringlooplein
- grofvuil ophaalservice op afspraak
- kringloopgoederen op milieustraten of naar kringloopwinkels

Voorlichting en educatie

- 2 milieucoaches
- 1 educatiemedewerker

- campagne Lekker Opgeruimd

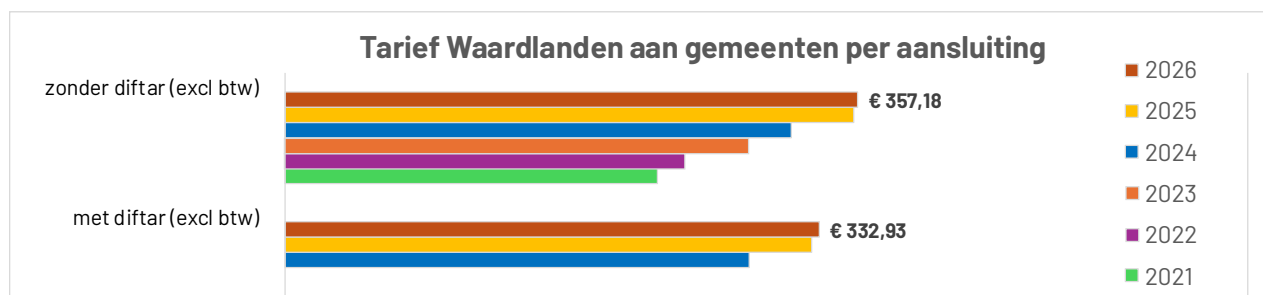
Vraag 6: Hoe presteert onze afvaldienstverlening in vergelijking met andere gemeenten?

In de benchmark van de Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) is het gemak waarmee inwoners afval en grondstoffen kunnen aanbieden in de Waardlandenregio vergeleken met andere gemeenten. Onze dienstverlening scoort bovengemiddeld, met name doordat er veel ondergrondse containers in de wijken en bij winkelgebieden staan en er veel milieustraten zijn met ruime openingstijden. Daarbij willen we het datagedreven werken en de digitalisering binnen onze organisatie verder ontwikkelen, zodat de kwaliteit en ontsluiting van onze data verbeteren.

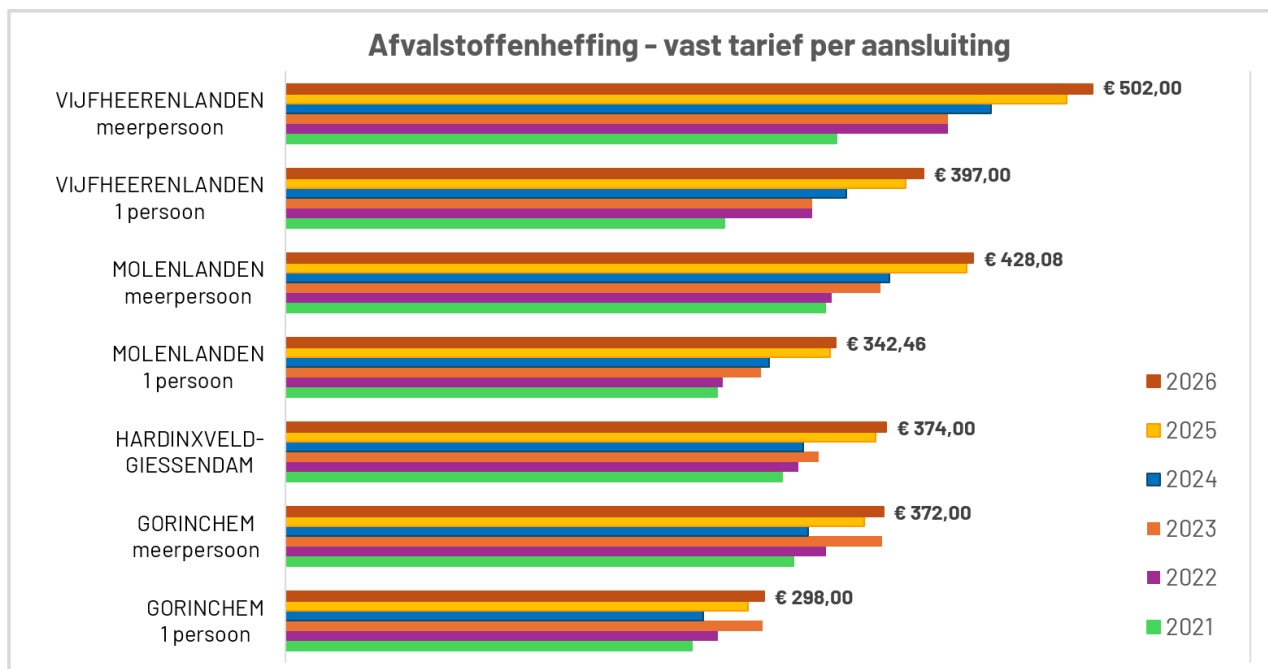
In 2020 waardeerden inwoners onze dienstverlening gemiddeld met een rapportcijfer 7,6. In 2025 daalde de waardering naar een 6,6 en in 2026 steeg deze weer naar een 7,2. Ter vergelijking: gemiddeld geven Nederlanders een 7,6 aan de dienstverlening van de afvalinzamelaar in hun regio (bron: Integron).

Vraag 7: Hoe verhouden onze afvalkosten zich tot andere gemeenten?

In de eerdergenoemde NVRD-benchmark worden ook de afvalbeheerkosten vergeleken. Dit zijn de kosten voor inzameling, overslag, transport, verwerking, beleid, voorlichting, handhaving en voor het opleggen, innen en administreren van de afvalstoffenheffing, minus de opbrengsten voor recycling. De afvalbeheerkosten van Waardlanden liggen hoger dan gemiddeld vanwege de kosten voor controle, handhaving, beleid en communicatie (€ 295 per aansluiting tegenover € 236 gemiddeld in 2024). De afvalbeheerkosten zijn onderdeel van het totale tarief dat Waardlanden doorberekent aan de gemeenten. In 2026 is dit tarief € 332,93 per aansluiting voor de drie tariefgemeenten en € 357,18 voor Vijfheerenlanden.

De afvalstoffenheffing die huishoudens betalen aan hun eigen gemeente bestaat - naast het Waardlandentarief - ook uit andere kosten, zoals eigen personeel, een deel van de veegkosten, de btw (deels of volledig) en de kwijtschelding voor huishoudens met een minimuminkomen. De afvalstoffenheffing in de Waardlanden-gemeenten is sinds 2021 toegenomen. Deze trend vindt plaats in heel Nederland: gemiddeld steeg de heffing van € 287 in 2021 naar € 329 in 2025. Dit komt met name door de toenemende kosten voor personeel, energie en brandstof. Een volledige lijst van de afvalstoffenheffing per gemeente is te vinden in het rapport 'Afvalstoffenheffing 2025' van Rijkswaterstaat uit 2026.

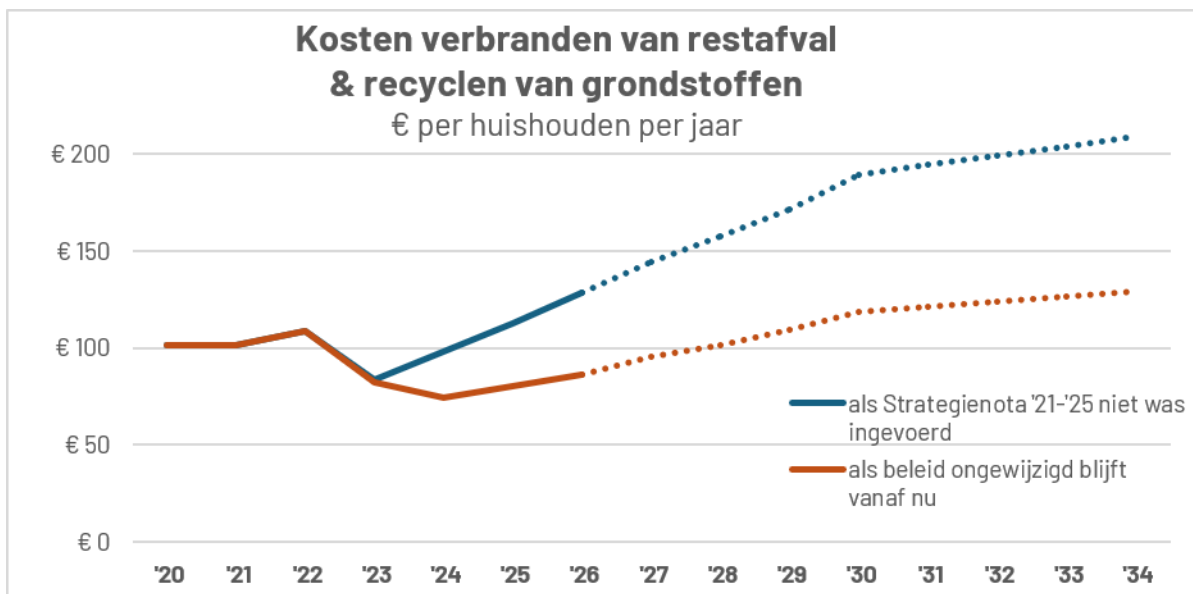
Naast het vast deel van de afvalstoffenheffing betalen inwoners van Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden apart voor het aanbieden van restafval. Het storten in de ondergrondse containers kost € 1,50 per keer voor bewoners van woningen met een tuin. Bewoners van een appartement of flat betalen € 0,75 per storting in Molenlanden en € 0,50 in Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en in de binnenstad van Gorinchem. Het legen van de restafvalcontainer in het buitengebied kost € 6,00 per keer.

Vraag 8: Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van de afvalkosten?

De afvalkosten blijven de komende jaren stijgen. Door minder restafval te produceren en grondstoffen beter te scheiden, kunnen we deze kostenstijging beperken ('minder meerkosten'). Al enkele jaren nemen de kosten voor afvalinzameling en verwerking toe en naar verwachting blijven deze stijgen. Dat komt onder andere door hogere kosten voor personeel, brandstof en energie. Vervuiling van gescheiden afvalstromen zorgt voor extra kosten. Daarnaast wordt het verbranden van restafval steeds duurder. Het Rijk verhoogt jaarlijks de belasting op afvalverbranding en heeft al een sterkere stijging aangekondigd. Sinds 2026 geldt ook nog eens een CO₂-heffing voor afvalverbranders. Daardoor wordt het verwerken van restafval een steeds grotere kostenpost. Met deze financiële maatregelen wil het Rijk recycling stimuleren en restafval verminderen. Als onze hoeveelheid restafval niet verder afneemt, blijven de totale afvalkosten stijgen. Dit heeft ook gevolgen voor de afvalstoffenheffing die huishoudens betalen aan hun gemeente.

Meer afvalscheiding is financieel gunstig. Het composteren van gft-afval is bijvoorbeeld veel goedkoper dan het verbranden van restafval. Daarnaast leveren schone grondstoffen zoals oud papier en karton, glas en pmd opbrengsten op. Het verminderen van restafval is daarom niet alleen belangrijk voor het milieu, maar ook om de kosten beheersbaar te houden.

De figuur hieronder laat de kosten van het verbranden van restafval en het recyclen van grondstoffen in twee situaties zien. De eerste situatie is zonder de Strategienota 2021-2025. Dan zou de afvalscheiding niet zijn verbeterd. De tweede situatie is met de huidige aanpak, zonder nieuwe beleidswijzigingen die zorgen voor meer afvalscheiding. Door het afval in de toekomst nog beter te scheiden, zouden de extra kosten minder snel stijgen.

Vraag 9: Waarom is het belangrijk dat inwoners thuis afval scheiden als het ook kan worden nagescheiden?

Thuis scheiden van alle afvalstromen door inwoners heeft de voorkeur, omdat dit zorgt voor meer en betere recycling. Nascheiding van pmd kan een oplossing zijn voor plekken waar het voor inwoners moeilijk is om pmd thuis te scheiden. In de afvalverwerkingsinstallatie van HVC halen machines een deel van het pmd uit het restafval. Dit heet *nascheiding*. Bij *bronscheiding* scheiden inwoners hun afval thuis in verschillende afvalstromen.

De discussie over bron- en nascheiding gaat enkel over pmd. Voor alle andere stromen - zoals gft, papier/karton, glas, textiel, apparaten en chemisch afval - is gescheiden inzameling noodzakelijk en meestal verplicht. Als deze materialen in aanraking komen met restafval, kunnen ze niet meer goed worden gerecycled. Daarom geeft het landelijke en Europese beleid de voorkeur aan *bronscheiding*. Grondstoffen blijven dan schoner en kunnen beter worden gerecycled. Ook levert bronscheiding meestal meer recyclebare materialen op.

Bronscheiding van pmd is financieel aantrekkelijker dan *nascheiding* van pmd. Sinds 2026 hangt de hoogte van de vergoeding af van de kwaliteit van het ingezamelde pmd. Hoe schoner het pmd, hoe hoger de vergoeding. De vergoeding voor bronscheiding loopt op tot € 195 per 1.000 kilo bij schoon pmd. Voor nascheiding is deze vergoeding met € 17 per 1.000 kg pmd veel lager. *Nascheiding van pmd* kan een goede oplossing zijn op plekken waar thuis scheiden lastig is, bijvoorbeeld in wijken met veel hoogbouw. Om die reden is in 2021 in de Waardlandenregio gekozen voor nascheiding van pmd uit het restafval van de hoogbouw en de vesting Nieuwpoort. De kwaliteit van het pmd was in die gebieden problematisch en het controleren op juist scheidingsgedrag bleek onmogelijk omdat inwoners verzamelcontainers gebruikten. Ook een aantal grote steden zoals Amsterdam, Rotterdam, Leiden, Utrecht, Nieuwegein, Capelle aan de IJssel en Ridderkerk passen nascheiding toe, omdat via bronscheiding te weinig pmd werd ingezameld.

Vraag 10: Wat zijn de effecten van het beleid voor grofvuil?

Voor het ophalen van grofvuil maken inwoners een afspraak met Waardlanden. Inwoners van de drie gemeenten met een tarief voor restafval betalen hiervoor € 40,-. Dit is gratis voor inwoners van Vijfheerenlanden. Voor het brengen van grofvuil naar één van de milieustraten betalen inwoners vanaf hun vierde bezoek in een jaar € 10,- voor ¼ m³ en € 20,- voor ½ m³. Ook dit is gratis voor inwoners van Vijfheerenlanden. Sinds 2024 is de hoeveelheid

grofvuil sterk gedaald en wordt het grof afval beter gescheiden. Omdat grofvuil wordt verbrand, draagt dit in belangrijke mate bij aan ons doel om de hoeveelheid restafval te verminderen.

Na invoering van de milieupas en het tarief voor grofvuil in de drie gemeenten in 2024 is de totale hoeveelheid grofvuil sterk gedaald. Het grofvuil dat aan huis is opgehaald nam af van ongeveer 1 miljoen kilo per jaar naar 0,4 miljoen kilo. Het grofvuil dat naar de milieustraat wordt gebracht daalde ook sterk: van ruim 4 miljoen kilo per jaar naar 2,6 tot 2,8 miljoen (inclusief grofvuil dat inwoners onterecht naast ondergrondse containers zetten).

Sinds de ondergrondse containers alleen met de milieupas zijn te openen, staat op een aantal plekken vaker en meer afval naast de containers (bijplaatsingen). Het gaat vooral om grofvuil. Zakken met restafval worden minder vaak aangetroffen. Ook de gratis afvalstromen, zoals grote kartonnen dozen, staan steeds vaker naast de containers in plaats van erin. Dit speelt in alle gemeenten, ook in Vijfheerenlanden waar geen tarief voor restafval geldt. Het meest speelt dit bij winkelcentra en in wijken met grote flats. Met name in Gorinchem ervaren inwoners overlast. Mogelijk wordt het bijplaatsen van grofvuil versterkt door de onbekendheid met de ophaalservice en doordat bij veel inwoners het beeld is ontstaan dat het grofvuil toch wel wordt opgeruimd door Waardlanden, ook al hoort het er niet te staan.

De vier toezichthouders van Waardlanden pakken het bijplaatsen via *spoedeisende bestuursdwang* aan: het afval wordt direct opgeruimd en de vervuiler betaalt de opruimkosten van € 206,50. Elk jaar worden tussen 400 en 800 beschikkingen in behandeling genomen. Eind 2025 is in Gorinchem het '*pilotproject hotspots bijplaatsingen*' gestart. Bij de meer dan 30 ondergrondse containers waar vaak afval naast staat hebben Waardlanden en de gemeente de basis op orde gebracht. De containers en de omgeving zijn schoongemaakt en opgeknapt. Dit jaar pakt de gemeente het vervolg op en gaat bewoners betrekken bij de aanpak.

Vraag 11: Waarom is recycling, hergebruik en preventie belangrijk?

Grondstoffen worden steeds schaarser en de vraag neemt toe. Daardoor worden Europa en Nederland afhankelijker van import en kwetsbaarder voor prijsstijgingen en internationale spanningen. Daarnaast belast het winnen en verwerken van grondstoffen het klimaat en milieu. De Europese Unie en het Rijk zetten daarom in op een circulaire economie in 2050, waarin grondstoffen langer worden gebruikt door afval te voorkomen, producten te hergebruiken en materialen beter te recyclen. De focus ligt daarbij steeds meer op het behouden van grondstoffen en op een hoogwaardige recycling. Het doel in Europa is 65% recycling in 2035. In onze regio wordt 61% van het huishoudelijk afval gerecycled.

Vraag 12: Hoe kunnen de gemeenten en Waardlanden circulariteit stimuleren als het gaat over huishoudelijk afval en grondstoffen?

De gemeenten en Waardlanden spelen een centrale rol in de overgang naar een circulaire economie. We organiseren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen en we kunnen sturen op afvalscheiding, hoogwaardige recycling, hergebruik, afvalpreventie en reparatie. Bij het uitwerken van mogelijke maatregelen kunnen we met de R-ladder afwegen welke maatregelen het meeste bijdragen aan circulariteit: hoe hoger op de R-ladder, hoe groter de bijdrage aan circulariteit.

Afvalbesparing – nuttig toepassen van materialen

De onderste treden van de R-ladder gaan over de traditionele taken van afvalinzameling en afvalverwerking, waarbij materialen worden teruggewonnen of gerecycled.

Trede op R-ladder		Wat is het?	Voorbeelden
R1	Recover = terugwinnen	terugwinnen van warmte en stroom voor huizen/bedrijven door afval te verbranden	gebeurt in elk van de 12 verbrandingsinstallaties in Nederland, zoals bij HVC in Alkmaar en Dordrecht
R2	Recycle = recycelen	van herbruikbare materialen weer nieuwe grondstoffen voor producten maken	oud glas wordt nieuw glas, van gft-afval wordt compost en biogas gemaakt en gerecycled plastic uit verpakkingen of wegwerpluiers wordt nieuwe emmer

Afvalbesparing – Levensduur verlengen van product

Sinds de start van het vorige beleid in 2021 zet Waardlanden sterker in op afvalbesparing. Zo wordt in het circulair netwerk samengewerkt met kringloopwinkels en circulaire werkplaatsen om producten een tweede leven te geven en hergebruik te stimuleren. Een ander voorbeeld is het circulair ambachtshuis van De Gezel op Ecopark Groot-Amers, waar Waardlanden nauw bij betrokken is. Hier werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het repareren, hergebruiken en upcyclen van spullen.

Trede op R-ladder		Wat is het?	Voorbeelden
R3	Repurpose = herbestemmen	spullen krijgen een nieuwe functie	glazen potje wordt opbergpot, versleten T-shirt poetsdoek
R4	Remanufacture - herfabriceren	onderdelen opnieuw gebruiken in nieuw product	onderdelen van oude wasmachines worden gebruikt voor gereviseerde wasmachines
R5	Refurbish = opknappen	spullen opknappen of moderniseren	oude laptop/smartphone krijgt nieuwe accu of extra geheugen, gebruikte fietsenproject (opknappen van tweedehands fietsen voor mensen met smalle beurs)
R6	Repair = repareren	kapotte spullen repareren, zodat ze langer meegaan	repareren van kleding, elektronica of gereedschap (belangrijke rol voor repair cafés en reparatiebedrijven)
R7	Re-use = hergebruiken	tweedehands spullen opnieuw gebruiken zonder grote bewerking	kringloopwinkels, platforms zoals Marktplaats en Vinted, E-waste Race Waardlanden voor kleine apparaten op basisscholen

Afvalpreventie – Product slimmer gebruiken en maken

De bovenste treden van de R-ladder gaan over het voorkomen van afval voordat het ontstaat. Dit is de meest circulaire benadering.

Trede op R-ladder		Wat is het?	Voorbeelden
R8	Rethink = heroverwegen	anders nadenken over bezit en gebruik	gereedschap delen met burens, gebruik maken van deelinitiatieven
R9	Reduce = verminderen	producten minder snel vervangen	minder slijtage door goed onderhoud van schoenen, fietsketting, koffiezetapparaat, etc.
R10	Refuse = weigeren	bewust geen nieuwe producten of verpakkingen gebruiken	eigen boodschappentas meenemen, wasbare luiers gebruiken, geen voedsel verspillen, papierloos werken, preventie-initiatief <i>Plasklas</i> van Waardlanden om luiers te besparen door eerdere zindelijkheid te stimuleren

Vraag 13: Wat is opgehaald tijdens de gezamenlijke radensessie van 3 juni 2026?

Tijdens het gesprek over de koers van het nieuwe regionale beleid gaven de meeste van de aanwezige raads- en commissieleden aan dat zij een goede balans tussen milieu, dienstverlening en kosten belangrijk vinden. Ook zien ze graag dat de basis op orde is: duidelijke communicatie, goede dienstverlening, inzicht in kosten en resultaten en werken op basis van gegevens en feiten. Als belangrijke thema's zijn genoemd: voorlichting aan inwoners, bewustwording over consumptie en afval, luiers en grofvuil. Voor de komende jaren liggen de prioriteiten van de aanwezigen bij het versterken van de organisatie van Waardlanden, het beheersen van de kosten en het goed meenemen van inwoners bij veranderingen. Er is brede steun voor betere afvalscheiding en afvalpreventie. Daarbij wordt Waardlanden vooral gezien als een organisatie die samenwerking stimuleert en bestaande netwerken op het gebied van circulariteit ondersteunt. Wel vinden de aanwezigen het belangrijk dat voorgestelde plannen goed worden onderbouwd met cijfers en ervaringen uit andere gemeenten.